

Ruská literatura v recepci profesora Červeňáka

Ve dnech 27.–29. května se v Tveru konal už VI. ročník festivalu slovanské poezie *Поющие письмена*. Každý rok se ho zúčastňují spisovatelé, překladatelé a literární vědci z 11 slovanských zemí. Kromě tradičních oslav a konferencí, věnovaných klasikům ruské literatury, se se jménem festivalu spojuje i vydání publikací významných básníků, slavistů nebo laureátů jednotlivých ročníků, k nimž patřil také slovenský literární vědec, rusista a komparatista, profesor Andrej Červeňák.

Profesor Červeňák byl autorem 30 monografických prací s tematikou ruské i slovenské literatury, poetiky, komparatistiky. Napsal více než 540 článků a studií, vydal 26 sborníků v edici *Život a dielo*, 4 sborníky *Náš jubilant*, 12 ročníků *Almanachu Nitra* (společně s L. Zrubcem a J. Vladárem). Metodologický základ jeho prací tvořila esteticko-antropologická koncepce literatury a umění, k jejímuž vzniku vědce inspiroval antropocentrický charakter ruské klasické literatury. Podstatou koncepce je akcentace lidského rozměru v recepci literatury a umění – jako esteticko-duchovní aktivity člověka o člověku a pro člověka.

Publikace profesora Červeňáka *Русская литература в словацком восприятии* [Červenjak 2014], která vyšla v Tveru, představuje zkrácenou verzi monografie, publikované v roce 2007 při příležitosti 75. narozenin vědce. Obsahuje předmluvu a sedm komparativních studií, manifestujících antropocentrický pohled autora na ruskou literaturu. Předmluvu napsala prof. Natália Muránska. Uvádí v něm významná fakta ze života vědce, rekapituluje jeho celoživotní dílo. V závěru ještě připouje bibliografii vědeckých monografií, sborníků a soupis prací o životě a tvorbě prof. Červeňáka. O vydání knihy se také přičinil Sergej Glovjuk, jehož báseň *Славянский завет* (v spoluautorství s Alexandrem Tepcovem) se nachází na zadní straně obalu knihy.

Studie se vyznačují komparativní přístupem, jsou psané esejistickým stylem. První *Эссе о русской литературе в период глобализации* nastoluje otázky stavu ruské literatury v současném světě. Další s názvem *Поиски и находки* líčí charakter slovenské literárněvědné rusistiky a její koncepční směřování na jednotlivých vědeckých pracovištích. Stu-

die «Золотой век» русской литературы и словацкая русистика vypovídá o ruské literatuře XIX. století jako o podstatě esteticko-antropologické koncepcce. Interpretace pojmu světová literatura přináší studie *Феномен «мировая литература»*. Ze studie *Пушкин в Словакии* se dovídáme víc o recepci díla A. S. Puškina v slovenském kulturním prostředí. Vliv filozofie a díla ruského klasika L. N. Tolstého na slovenskou literaturu zachycuje studie *Лев Толстой в словацкой критике*. V závěrečné studii *Актуальные проблемы русско-го модерна* se autor tematicky věnu-

je ruské moderně, zajímají ho tradice, geneze, ale především problémy epochy a hledání její univerzální dominanty.

Hlavní přínos profesora Červenáka spočívá v tvorbě esteticko-antropologické koncepcce, která se stala nejen základem jeho vědeckých prací, ale ovlivnila také i směřování nitranské literárněvědné rusistiky. Publikace *Русская литература в словацком восприятии*, vydaná v Tverí, zajisté osloví čtenáře právě originálními interpretacemi, komparativním přístupem a esejistickým charakterem jednotlivých studií.

Lenka Paučová

Literatura:

1861

ČERVENJAK, A. (2014): *Russkaja literatura v slovačkom vosprijatii*. Tver'. ISBN 978-5-905185-15-1.

К появлению юбилейной книги, связанной с именем профессора Н. М. Щедриной

Лето 2014 года ознаменовано выходом из печати в Московском областном университете особой, итоговой книги «Судьбы курсив — курсив литературы». Заглавие с интертекстуальной коннотацией заставляет вспомнить содержательную, охватывающую длительный период времени книгу Нины Берберовой — мемуарную и автобиографическую книгу «Курсив мой» (Москва, 1996). Заглавие прямой тропой ведет к вдохновителю юбилейного издания — доктору

филологических наук Нэлли Михайловне Щедриной, профессору кафедры русской литературы Московского государственного областного университета.

Участие в сборнике объединило ученых, журналистов, творческих деятелей Москвы, Санкт-Петербурга, Воронежа, Красноярска, Иркутска, Саратова, Перми и других городов России. Участниками выступили также зарубежные ученые — с Украины, из Беларуси, Болгарии, Сербии, Чехии.